Raadsvoorstel
Openbaar

Nijmegen

Onderwerp
Zienswijze begrotingswijziging frictiekosten bedrijfsvoering GGD en VRGZ

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	**Collegebesluit**	1 september 2026
Portefeuillehouder	E. H. Lamers	**Behandeldatum Raad**	
		Status	Openbaar

Samenvatting
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de begrotingswijziging 2026 van de GGD Gelderland-Zuid inzake de eenmalige frictiekosten voor de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering van de GGD Gelderland-Zuid (GGD GZ) en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ).

De ontvlechting vloeit voort uit het definitieve besluit van de algemeen besturen van de GGD Gelderland-Zuid en de VRGZ om uiterlijk 31 december 2027 twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties in te richten.

De totale incidentele kosten van deze splitsing worden geraamd op € 2,25 miljoen. Na inzet van € 750.000 uit gereserveerde GGD-middelen resteert een gezamenlijk te financieren bedrag voor de regio Gelderland-Zuid van € 1,5 miljoen. Voor de gemeente Nijmegen bedraagt dit bedrag € 481.633. Dit is opgebouwd uit € 331.685 voor de VRGZ en € 149.948 voor de GGD Gelderland-Zuid.

Voorstel

1. De zienswijze over de begrotingswijziging 2026 van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen, waarin wij het volgende voorstellen:
    a. In te stemmen met de begrotingswijziging 2026 van € 149.948 over de incidentele frictiekosten voor de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering van de GGD Gelderland-Zuid (GGD GZ) en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ).
    b. Aandacht te vragen voor sturing op uitgangspunten en kostenbeheersing.
2. De brief aan het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid met de zienswijze vast te stellen.
3. De financiële gevolgen van de begrotingswijziging te verwerken in de gemeentelijke begroting. De kosten voor de GGD GZ komen ten laste van het programma WWZ, deelproject E600078-003.

Aanleiding
De gemeente Nijmegen neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid. De GGD GZ en de VRGZ werken sinds 2013 samen in een gezamenlijke bedrijfsvoering organisatie. Naar aanleiding van diverse onderzoeken naar de toekomstbestendigheid van deze samenwerking hebben de algemeen besturen van VRGZ en GGD GZ in december 2025 een richtinggevend besluit genomen om toe te werken naar twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties. In april 2026 hebben beide algemeen besturen dit besluit definitief vastgesteld.

De ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering brengt incidentele kosten met zich mee voor het ontvlechten van systemen, contracten, processen en personeel en voor het inrichten van twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties. Het Dagelijks Bestuur van de GGD GZ heeft daarom een begrotingswijziging 2026 aan de deelnemende gemeenten aangeboden.

De raad wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen op deze begrotingswijziging.

Relevante besluitgeschiedenis

- De algemeen besturen van de GGD GZ en de VRGZ hebben in december 2025 een richtinggevend besluit genomen om toe te werken naar twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties.
- In april 2026 hebben beide algemeen besturen dit besluit definitief vastgesteld.

Beoogde impact: kaderstelling

De ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering moet leiden tot twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties die beter aansluiten bij de wettelijke taken, bestuurlijke verantwoordelijkheden en toekomstige ontwikkelingen van beide organisaties.

Met het geven van een zienswijze kan de raad richting geven aan de financiële kaders waarbinnen deze ontvlechting wordt uitgevoerd en aandacht vragen voor de beheersing van kosten en risico's.

Met het geven van de zienswijze dragen we bij aan de volgende ambities, doelen en activiteiten uit de doelenboom:

Binnen het begrotingsprogramma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg zijn de volgende ambities en doelen geformuleerd, waarvoor de GGD de belangrijkste uitvoeringspartner is voor de realisatie van de basisinfrastructuur voor het gezondheidsbeleid, voor wettelijke verplichte taken en voor facultatieve taken.

Ambitie: We hebben wijken met een vitaal & gezond leefklimaat waar inwoners zich thuis voelen en mee kunnen doen.
Ambitie: We zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij.
Doelen:

- We beschermen inwoners tegen infectieziekten, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's.
- We realiseren een preventieve basisinfrastructuur ter bevordering van de Volksgezondheid via een integrale aanpak.
- We verkleinen de gezondheidsverschillen door inwoners met verhoogde gezondheidsrisico's extra te ondersteunen.
- We zorgen dat kinderen en volwassenen zo veel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven en we versterken inwoners en gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen.
- We dragen bij aan een gezonde leefomgeving, zowel in fysiek als sociaal opzicht.

Argumenten

1.1. *De begrotingswijziging geeft uitvoering aan een reeds genomen bestuursbesluit.*
De algemeen besturen van de GGD GZ en de VRGZ hebben in april 2026 definitief besloten de gezamenlijke bedrijfsvoering uiterlijk per 31 december 2027 te beëindigen en voor beide organisaties een eigen bedrijfsvoering organisatie in te richten. De voorliggende begrotingswijziging betreft de financiële uitwerking van dit besluit en voorziet in de dekking van de incidentele frictiekosten die noodzakelijk zijn om de ontvlechting mogelijk te maken.

1.2. *De ontvlechting is noodzakelijk vanwege organisatorische, financiële en fiscale ontwikkelingen.*
Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de huidige samenwerking niet langer optimaal aansluit bij de behoeften van beide organisaties.
Daarnaast brengt het huidige fiscale construct van kosten voor gemene rekening (KGR) toenemende risico's met zich mee. De gekozen ontvlechting biedt een structurele oplossing voor deze knelpunten.

1.3. *De zienswijze biedt de raad de mogelijkheid aandachtspunten mee te geven.*
De begrotingswijziging ziet op een eenmalige gemeentelijke bijdrage van €1,5 miljoen in totaal. De kosten voor de gemeente Nijmegen voor de GGD bedragen en € 149.948. De raad kan met de zienswijze nadrukkelijk meegeven dat deze kosten doelmatig moeten worden ingezet en tot het noodzakelijke moeten worden beperkt en te verzoeken om niet-benodigde middelen terug te laten vloeien naar gemeenten.

1.4. De zienswijze sluit aan bij de wettelijke bevoegdheid van de gemeenteraad binnen de gemeenschappelijke regeling.
De gemeenteraad heeft het recht om een zienswijze in te dienen op begrotingswijzigingen van verbonden partijen. Daarmee kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol invullen.

Kanttekeningen

1.1. De kostenraming betreft een maximumraming.
De geraamde frictiekosten zijn gebaseerd op de huidige inzichten in de ontvlechting van systemen, contracten, processen en personeel. De daadwerkelijke kosten kunnen lager uitvallen.

1.2. Een zienswijzebrief biedt geen garantie dat het bestuur van de VRGZ de input van de raad opvolgt.
Met een zienswijzebrief geeft de raad een reactie op de begrotingswijziging 2026. Het Dagelijks Bestuur geeft een reactie op de zienswijze, maar het Algemeen Bestuur is bevoegd om de wijziging vast te stellen. Zij kunnen ervoor kiezen om de input uit de zienswijze niet (volledig) over te nemen.

1.3 De ontvlechting heeft voor de GGD ook jaarlijks terugkerende financiële gevolgen.
De ontvlechting betekent een structurele jaarlijkse verhoging van kosten voor de GGD van €700.000. Omdat de GGD-begroting van 2027 al voorligt, volgt daarvoor nog een aparte begrotingswijziging in 2027.

1.4 Het verwachte financiële resultaat van de GGD over 2026 kan nog wijzigen. Afhankelijk van de financiële resultaten kunnen we pas eind dit jaar vaststellen of de gereserveerde €250.000 inderdaad gebruikt kan worden voor het dossier bedrijfsvoering.

Financiën
De eenmalige frictiekosten voor de ontvlechting en het opzetten van twee zelfstandige bedrijfsvoering organisaties worden door de VRGZ en de GGD GZ gezamenlijk geraamd op €2,25 miljoen. Deze raming is onder andere gebaseerd op:

- Kosten voor het (her)inrichten van processen, systemen en contracten;
- Externe kosten (zoals inhuur en (juridisch) advies).

Een deel van deze kosten wordt gedekt door een specifiek gevormde reserve bij de GGD, opgebouwd uit:

1. Gerealiseerd resultaat over 2025 van de GGD GZ (€500.000)
2. Het verwachte resultaat over 2026 van de GGD GZ (€250.000)

Na de inzet van deze middelen resteert een gezamenlijk te financieren (regionaal) bedrag van €1,5 miljoen. Dit restant wordt toegerekend aan de GGD en VRGZ op basis van de verwachte verdeling van de kosten tussen beide organisaties. Voor de gemeente Nijmegen bedraagt dit bedrag € 481.633. Dit is opgebouwd uit € 331.685 voor de VRGZ en € 149.948 voor de GGD GZ. De kosten voor de GGD GZ komen ten laste van het programma WWZ, deelproject E600078-003.

Participatie
Het dagelijks bestuur van de GGD en de VRGZ hebben op 26 mei 2026 de raad een raadsinformatiebrief aangeboden over de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering van de VRGZ en de GGD GZ.

Communicatie
De Raad stuurt een zienswijzebrief aan het Dagelijks Bestuur van de GGD.

Vervolg

- De zienswijzebrief kan geagendeerd worden op de besluitvormingsronde op 14 oktober 2026.
- Na vaststelling wordt de definitieve zienswijzebrief voor 7 november 2026 naar de GGD gestuurd.
- Vaststelling van deze zienswijze vindt plaats in het Algemeen Bestuur van de GGD op 17 december 2026.

Fatale termijn
De zienswijze dient voor 7 november 2026 kenbaar te worden gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid.

Openbaarheid
De zienswijze is openbaar.

Bijlagen
Bijlage 1. Concept zienswijzebrief
Bijlage 2. Raadsinformatiebrief d.d. 20-02-2026 besluit ontvlechting bedrijfsvoering GGD GZ en VRGZ
Bijlage 3. Brief raden concept begrotingswijziging GGD d.d. 15-06-2026